

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

2016/2058(INI)

22.6.2016

MIŠLJENJE

Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

upućeno Odboru za industriju, istraživanje i energetiku

o strategiji EU-a za grijanje i hlađenje
(2016/2058(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Christofer Fjellner

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane poziva Odbor za industriju, istraživanje i energetiku da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. pozdravlja Komunikaciju Komisije o strategiji EU-a za grijanje i hlađenje (COM(2016)0051) kao sastavni dio strategije energetske unije; uviđa veliku važnost sektora grijanja i hlađenja u postizanju energetskih i klimatskih ciljeva EU-a do 2020., 2030 i 2050. godine te ciljeva povećanja sigurnosti opskrbe energijom;
2. ističe da politički alati i kapaciteti EU-a nisu još dovoljno razvijeni da na potrebnoj razini i potrebnim tempom pogone transformaciju sektora grijanja i hlađenja, maksimiziraju iskorištenost potencijala i budu sredstvo implementiranja rješenja za smanjenje potražnje i dekarbonizaciju;
3. napominje da se procjenjuje da je količina topline koja je proizvedena u sklopu industrijskih procesa i gubi se u atmosferu ili vodu, a ne iskorištava se na produktivan način, dovoljna za pokrivanje potreba grijanja u stambenim i tercijarnim zgradama na razini Unije;
4. budući da se mjerama za razvoj sveobuhvatne i integrirane strategije za grijanje i hlađenje u okviru energetske unije, ako se one pravilno provedu, poduzećima i potrošačima u EU-u nude znatne mogućnosti u pogledu smanjenja sveukupnih troškova energije, jačanja konkurentnosti i smanjenja troškova za potrošače;
5. podsjeća da grijanje i hlađenje čine najveći udio u energetskoj potražnji EU-a; naglašava da je pri prijelazu na sigurnu opskrbu energijom s niskim emisijama ugljika za sektor grijanja i hlađenja važno poštovati načelo tehnološke neutralnosti među trenutno dostupnim obnovljivim izvorima te poticajima koji se temelje na tržištu i državnim poticajima;
6. naglašava da će pametne zgrade i mreže te povećana energetska učinkovitost u sektoru grijanja i hlađenja biti važni za postizanje uštede energije, ističe potrebu da se promiče mobilizacija privatnog i javnog financiranja na tržištu energetske učinkovitosti te pozdravlja nadolazeću reviziju Direktive o energetskoj učinkovitosti zgrada;
7. podsjeća da su dvije trećine zgrade u EU-u izgrađene u doba kada su zahtjevi u pogledu energetske učinkovitosti bili skromni ili ih nije bilo i da su gotovo u polovini zgrada pojedinačni kotlovi ugrađeni prije 1992.; napominje da na privatne i javne zgrade otpada 40 % krajnje potrošnje energije i 36 % emisija ugljičnog dioksida te da se 85 % energetske potrošnje zgrada koristi za grijanje prostora i vode; ističe da je potrebno povećati energetsku učinkovitost obnavljanjem i preuređenjem zgrada te instalacija grijanja i hlađenja kako bi se do 2020. postigao napredak u pogledu energetske učinkovitosti od barem 20 %, priznajući istodobno da energetska učinkovitost zgrada u državama članicama uvelike varira;
8. smatra da postoji velik neiskorišten potencijal za povećanje energetske učinkovitosti u sektoru stambenog grijanja; poziva države članice da usvoje mjere kojima se povećava

energetska učinkovitost sustava grijanja jer je to isplativ način smanjenja emisija ugljičnog dioksida koji proizvode stambeni prostori;

9. podsjeća da, unatoč napretku postignutom u prelasku sektora grijanja i hlađenja na obnovljive izvore energije, 75 % primarne opskrbe energijom još uvjek dolazi od fosilnih goriva; ističe da su zgrade, i ljudi koji u njima žive, glavni potrošači grijanja i hlađenja; naglašava da je prioritet smanjiti iznos računa za električnu energiju obnovom; ustraže u tome da bi se preostale potrebe za grijanjem i hlađenje trebale izravno ili neizravno zadovoljiti obnovljivim izvorima energije;
10. ističe temeljnu ulogu plana restrukturiranja građevinskog sektora u poticanju zelenog gospodarstva i potencijala stvaranja zelenih lokalnih radnih mjesta u području uštade energije, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u privatnom i javnom građevinskom sektoru;
11. ističe da se istraživanjem i tehnološkim inovacijama u sektoru grijanja i hlađenja jača konkurenčna prednost i komercijalna održivost europskih poduzeća, te se pridonosi ostvarenju glavnih ciljeva energetske politike EU-a, što uključuje jamčenje sigurnosti opskrbe, održivog razvoja proizvodnje energije, njezina prijevoza i potrošnje;
12. podsjeća da ulaganje u uštedu energije i energetsku učinkovitost nudi najveći i najbrži povrat uloženih sredstava u energetskom sektoru.
13. poziva na troškovno učinkovit pristup usmjeren na postizanje energetskih ušteda na razini sustava;
14. ističe aktivnu ulogu koju potrošači mogu imati na putu prema održivom europskom sustavu grijanja i hlađenja; naglašava da će se, ostvari li se novom uredbom o „označivanju energetske učinkovitosti”, u kojoj su vrijednosti novih oznaka okrenute budućnosti i ističu razlike energetske učinkovitosti različitih proizvoda, željeni ishod, tom uredbom potrošačima pomoći da donesu informirane odluke u pogledu uštade energije i smanjenja iznosa računa za električnu energiju; ističe da posebni instrumenti, kao što su pametna brojila i sustavi kućne automatizacije, mogu unaprijediti način na koji potrošači koriste energiju;
15. ističe da se regulatornim okvirima EU-a mogu definirati široki ciljevi, ali ključan je istinski napredak u revolucioniranju grijanja i hlađenja koji su dijelovi šireg energetskog sustava;
16. ističe da je najučinkovitiji način ostvarenja zajedničkih ciljeva osnaživanje i podrška lokalnim i regionalnim tijelima, u spremi sa svim relevantnim dionicima, te primjena potpuno integriranog sustavnog pristupa urbanom planiranju, razvoju infrastrukture, građenju i obnovi fonda stambenih jedinica te novim industrijskim razvojima, a sve u svrhu maksimizacije potencijalnih prijelaza, učinkovitosti i drugih uzajamnih dobrobiti;
17. poziva Komisiju da u potpunosti iskoristi sektor grijanja i hlađenja za postizanje isplativog povećanja energetske učinkovitosti na razini sustava promicanjem korištenja obnovljivih izvora energije, povezivanjem proizvodnje toplinske i električne energije, industrijskih procesa (poput uporabe otpadnih plinova), gospodarenja otpadom i upravljanja potražnjom te da ispita kako se mogu poticati uporaba industrijske otpadne

topline i hladnoće te održiva proizvodnja bioplina; ističe da bi trebalo dublje istražiti kogeneraciju i trigeneraciju u navedenim sektorima; naglašava da bi proizvodnja toplinske i električne energije povezane s gospodarenjem otpadom trebala biti usklađena s hijerarhijom otpada kako se ona definira u kružnom gospodarstvu, izbjegavajući tako daljnje spaljivanje resursa koji se mogu reciklirati ili ponovno upotrijebiti;

18. naglašava važnost opsežnije, sinergijske i integrirane upotrebe svih dostupnih europskih strukturnih i investicijskih fondova i EFSU-a, koji bi trebali biti dostupni svim akterima, osobito malim i srednjim poduzećima i mikropoduzećima; poziva države članice da povećaju svijest korisnika i potrošača u vezi s novim tehničkim rješenjima za uštedu energije te poziva Komisiju da promiče razmjenu najboljih praksi među državama članicama;
19. naglašava da je važno sprječiti skupu ovisnost o infrastrukturi grijanja koja je povezana s izvorima za proizvodnju energije koje karakterizira visoka razina ugljika; naglašava da je potrebno procijeniti potrebu za javnom finansijskom potporom za infrastrukturu za centralizirano grijanje u kontekstu cilja EU-a da se emisije stakleničkih plinova do 2050. smanje za 80 % do 95 % u odnosu na razine iz 1990. i u cilju uredne tranzicije energetskog sektora gospodarstva;
20. smatra da potrošači moraju biti u središtu te strategije u kojoj se suvremene tehnologije i inovativna rješenja upotrebljavaju za prelazak na pametan, učinkovit i održiv sustav grijanja i hlađenja kojim se mogu ostvariti energetske i proračunske uštede za poduzeća i građane, poboljšati kvaliteta zraka, povećati dobrobiti pojedinaca i osigurati koristi za poduzeća i društvo u cjelini;
21. ističe da je potrebno više ulagati u istraživanje i razvoj kako bi se razvila inovativna i tehnološka rješenja; istovremeno ističe da će se širom upotrebljivosti trenutačno dostupnih tehnologija učinkovitost sustava grijanja i hlađenja moći povećati za 20 %;
22. ističe da je, dok se u velikom dijelu europskih zgrada danas rasipa energija zbog nekvalitetne izolacije i starih i neučinkovitih sustava grijanja, gotovo 11 % stanovništva EU-a pogodjeno energetskim siromaštvom;
23. napominje da bi znatno povećanje energetske učinkovitosti zgrada moglo biti ključno za rješavanje problema energetskog siromaštva;
24. uviđa različite uvjete u Uniji, smatra da je energetska učinkovitost veća što je lanac u kojem se primarna energija pretvara u druge oblike za proizvodnju iskoristive topline kraći i poziva Komisiju da promiče tehnološki neutralne instrumente koji će svakoj zajednici omogućiti izradu isplativih rješenja za smanjenje emisija ugljika u sektoru grijanja i hlađenja;
25. poziva na uspostavljanje plana za postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva te usmjeravanje finansijskih sredstava prema projektima energetske učinkovitosti kako bi se ostvarili ciljevi EU-a za dekarbonizaciju energetskog sektora do 2050. godine;
26. podsjeća da toplina i hladnoća nastaju kao nusproizvod rada nekih industrija ili elektrana te bi se mogle ponovno iskoristiti u tvornicama ili prodati za grijanje obližnjih zgrada; uviđa da se integriranjem proizvodnje, potrošnje i ponovne upotrebe otpadne hladnoće

stvaraju pogodnosti za okoliš i ekonomske pogodnosti te se smanjuje potražnja za primarnom energijom za hlađenje; naglašava važnost upotrebe otpadne topline i hladnoće te poziva Komisiju da potiče njihovu upotrebu;

27. napominje da 72 % potražnje za grijanjem i hlađenjem za obiteljske kuće otpada na ruralna i prijelazna područja; napominje da će na kućanstva u udaljenim i izoliranim područjima stoga možda trebati obratiti posebnu pozornost i za njih razviti prilagođena rješenja;
28. ističe da visoka razina elektrifikacije sektora grijanja i hlađenja može imati ključnu ulogu u dekarbonizaciji u smislu smanjenja emisija stakleničkih plinova te poboljšanja kvalitete zraka u urbanim područjima;
29. ističe široku dostupnost krute biomase, bioplina i geotermalne energije te potencijal centraliziranog grijanja i kogeneracije toplinske i električne energije kao isplativog sredstva dekarbonizacije energetskog sektora uz istodoban doprinos ostvarenju ciljeva sigurnosti opskrbе; naglašava da bi se europska plinska kriza pretvorila u krizu grijanja; pozdravlja kriterije održivosti za biomasu koji moraju biti dobro uravnoteženi kako bi se promicala njezina ekološka održivost i konkurenta upotreba; poziva Komisiju da bez odlaganja iznese prijedlog za politiku održivosti u području biomase.
30. ističe da se centraliziranim sustavima grijanja koji se temelje na obnovljivim izvorima sprečava šira upotreba pojedinačnih sustava za grijanje koji više zagađuju i pogoršavaju zagađenost zraka u stambenim područjima te ih je teže držati pod nadzorom nego općeraširene centralizirane sustave grijanja; ističe međutim da se infrastruktura i klimatski uvjeti razlikuju u Uniji te je potrebno te sustave modernizirati kako bi se poboljšala njihova učinkovitost; stoga poziva da se analiziraju potreba za davanjem potpora za infrastrukturu centraliziranih sustava grijanja te prakse oporezivanja u području obnovljivih izvora energije i centraliziranog grijanja;
31. ističe da je potrebno razviti posebnu energetsku politiku za ona područja koja nisu priključena na mrežu prirodnog plina;
32. naglašava da je u sektoru grijanja i hlađenja važno povećati upotrebu tehnologija koje se temelje na obnovljivim izvorima energije, u kombinaciji sa snažnim povećanjem energetske učinkovitosti;
33. ističe, vodeći računa o očuvanju tehnološke neutralnosti koja ovisi o različitim društveno-ekonomskim i geografskim uvjetima u državama članicama, ogroman potencijal inovativnih energetski neutralnih domova kao isplativog načina dekarbonizacije građevinskog sektora i običnih kućanstava;
34. naglašava da će proizvodnja energije iz otpada i dalje imati važnu ulogu u sektoru grijanja jer alternativu često predstavljaju odlagališta otpada i upotreba fosilnih goriva, te podsjeća da je potrebno povećati stopu recikliranja;
35. poziva da se provede revizija postojećeg zakonodavstva koja bi bila usmjerena na očuvanje tehnološke neutralnosti i isplativosti kako bi se zajamčilo da se njime ne promiče ili osporava jedna tehnologija na štetu druge – obnovljiva energija proizvedena na licu mjesta, kao što je energija iz solarnih panela na stambenim objektima, ili proizvedena

pored zgrade trebala bi se uzeti u obzir pri izračunu energetske učinkovitosti zgrade, bez obzira na izvor.

36. pozdravlja Strategiju EU-a za grijanje i hlađenje u kojoj su izneseni zaključci prema kojima „potrošači moraju biti u središtu ove strategije” i prema kojima im se želi omogućiti da se koriste širokim spektrom suvremenih tehnologija i inovativnih rješenja za prelazak na pametan, učinkovit i održiv sustav grijanja i hlađenja kojim se mogu omogućiti energetske i proračunske uštede za poduzeća i građane.
37. poziva Komisiju, države članice i lokalne vlasti da se posvete konkretnim problemima u vezi sa zgradama u ruralnim područjima koje su obično starije, manje energetski učinkovite, pružaju manje dobrobiti u pogledu zdravlja i lošiju toplinsku ugodnost;
38. podsjeća na doprinos obnovljivih izvora energije sigurnosti opskrbe energijom u Europi te ističe visoku sposobnost reagiranja na razdoblja najveće potražnje i na rizike pada sustava opskrbe energijom koju nudi hidraulična proizvodnja;
39. poziva Komisiju, države članice i lokalne vlasti da, s obzirom na opasnost od mogućih budućih kriza u opskrbi plinom, u potpunosti integriraju proizvodnju bioplina prerađivanjem gnojiva u provedbu kružnog gospodarstva.

**REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA
U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE**

Datum usvajanja	21.6.2016
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Ivo Belet, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Lynn Boylan, Cristian-Silviu Bușoi, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Mireille D'Ornano, Angélique Delahaye, Jørn Dohrmann, Ian Duncan, Eleonora Evi, Karl-Heinz Florenz, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Jens Gieseke, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Matthias Groote, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, György Hölvényi, Anneli Jäättänenmäki, Benedek Jávor, Rikke Karlsson, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Valentinas Mazuronis, Susanne Melior, Massimo Paolucci, Gilles Pargneaux, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Dubravka Šuica, Claudiu Ciprian Tănasescu, Nils Torvalds, Jadwiga Wiśniewska, Damiano Zoffoli
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Renata Briano, Nicola Caputo, Mark Demesmaeker, Herbert Dorfmann, Christofer Fjellner, Eleonora Forenza, Elena Gentile, Iris Hoffmann, Anne-Marie Mineur, Ulrike Müller, Marijana Petir, Gabriele Preuß, Jasenko Selimovic, Bart Staes
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Rosa D'Amato, Edouard Ferrand